

УДК 343.8

Пальченкова В. М.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри теорії, історії держави і
права та міжнародного права Інституту
права імені Володимира Сташиса
Класичного приватного університету

РЕЛІГІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ: БЛАГОЧИННІСТЬ, ДУХОВНА ПІДТРИМКА ТА КРОК ЗАСУДЖЕНИХ НА ШЛЯХУ ДО РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ

У статті на основі статистичних даних проаналізовано стан релігійності засуджених в установах кримінально-виконавчої системи України порівняно з рівнем релігійності українського суспільства. Показано перспективні та найбільш важливі напрями реформаторських змін при реалізації права засуджених на свободу совісті в установах виконання покарань, зокрема можливі наслідки розширення правового статусу тюремного капелана.

Ключові слова: *інститут тюремних капеланів, засуджені, кримінально-виконавча система, свобода світогляду.*

В статье на основе статистических данных анализируется состояние религиозности осужденных в учреждениях исполнения наказания Украины в сравнении с религиозностью украинского общества. Показаны перспективные и наиболее важные направления реформаторских изменений при реализации права осужденных на свободу совести в учреждениях исполнения наказаний, а именно возможные последствия расширения правового статуса тюремного капеллана.

Ключевые слова: *институт тюремных капелланов, осужденные, свобода совести, уголовно-исполнительная система.*

Постановка проблеми. Згідно ст. 35 Конституції України всі громадяни мають право на свободу світогляду. Це право охоплює свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати жодної, безперешкодно відправляти одноосібно чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Також це право стосується такої категорії громадян, як підозрювані та засуджені, а практика здійснення тюремного служіння є безпосередньою реалізацією права засуджених

на свободу віросповідання. Сьогодні представниками релігійних організацій, керівництвом Державної кримінально-виконавчої служби постійно підкреслюється необхідність служіння в установах кримінально-виконавчої системи України, що обґрунтовується значною кількістю віруючих засуджених. Однак реалізація чинних у цій сфері правових норм пов'язана з багатьма проблемами, а процес формування релігійної поведінки засуджених, що відбувають покарання у виді позбавлення волі, –

із цілою низкою труднощів як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Тому визначення місця, ролі, значення та функцій тюремного капелана в місцях несвободи та його правовий статус, на нашу думку, повинні мати чітке наукове обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом науковці розпочали роботу в зазначеному напрямі. У фахових юридичних виданнях та на наукових конференціях лунають доповіді на підтримку внесених у травні 2015 р. змін до КВК України щодо запровадження інституту тюремних капеланів [1].

Більшість українських дослідників цього питання доходять висновку, що соціально значуща діяльність церков не зводиться лише до здійснення акцій милосердя та доброчинності, хоча як раз ці дані рясніють у їхніх публікаціях. Вони стверджують, що сьогодні можна говорити про широку присутність релігійного чинника в культурному та духовному житті України. Адже діяльність церков та інших релігійних інституцій виступає основою духовного вдосконалення суспільства та сприяє піднесенню його моральності, відповідальності перед нинішніми і майбутніми поколіннями. Так, О. В. Олішевський відносить православну церкву до суб'єктів загальносоціальної профілактики та протидії злочинності, а її священнослужителів – до суб'єктів, які здійснюють цю діяльність індивідуально [2, с. 568].

У 2018 р. захищено дисертаційне дослідження, предметом якого стала релігійна організація як учасник кримінально-виконавчих правовідносин [3]. У науковій роботі автор пропонує на законодавчому рівні

закріпити визначення душпастирської опіки, принципи її здійснення та форми участі релігійних організацій у кримінально-виконавчих установах України, таким чином продовжити зміцнення правового статусу тюремного капелана та, по суті, перетворити його в повноцінного учасника відповідних правовідносин, що уповноважений державою проводити роботу за напрямками виховання засуджених та їх ресоціалізації. Запропоновані зміни ґрунтуються на проведенні анонімному анкетуванні засуджених та персоналу установ виконання покарання, що стосується питань, пов'язаних зі ставленням цих осіб до діяльності релігійних організацій та їх законодавчого забезпечення.

Однак з питанням про те, що релігія є єдиним провідником моралі та соціальної відповідальності, можна посперечатися. Прикладом можуть бути дані емпіричних досліджень, які демонструють, що рівень релігійності населення не корелює з його благополуччям та низькими показниками девіантної поведінки. Навпаки, ці дані показують вищу злочинність, нижчий рівень життя та соціального благополуччя [4].

Вивчення наукової літератури свідчить про недостатність емпіричної бази у цій сфері для досягнення ефективного регулювання кримінально-виконавчих правовідносин, які б дали наближену до об'єктивності та неупереджену відповідь на питання з приводу кількості віруючих засуджених в Україні, їх належності до тих чи інших віросповідань, ставлення до організації капеланської служби тощо. Адже найбільш об'єктивні оцінки не можуть не ґрунтуватися на цифрах, математичних, ігрових, комп'ютерних моделях. Ста-

тистичні та соціологічні методи дослідження могли б стати у пригоді щодо з'ясування місця та ролі церкви в діяльності ДКВС України.

Виклад основного матеріалу.

Необхідно нагадати, що релігія є однією з форм соціального контролю, а чинне законодавство відносить релігійні організації до суб'єктів громадського контролю за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань. Але, як свідчить історичний досвід, межі формального (державного) та неформального (громадського) соціального контролю не є однозначними, а формам соціального контролю характерна певна динаміка. Зокрема, порівняно недавно в історичній ретроспективі, у Російській імперії використовувалися на офіційному рівні церковні покарання, а їхнє застосування мало легалізоване значення. 15 червня 1887 р. священників на законодавчому рівні визнано офіційними посадовими особами апарату управління місць позбавлення волі. Отже, протягом своєї історії релігія була потужним інститутом державного контролю, який контролював майже всі сфери суспільного та індивідуального життя. Це не означає, що діяльність релігійних громад слід оцінювати виключно позитивно, але означене демонструє, як діяльність релігійних об'єднань, у тому числі яка контролює державу, впливає і на зміну системи загалом, і на правові норми зокрема.

Відповідь на питання з приводу кількості віруючих засуджених в Україні, їх належності до тих чи інших віросповідань, ставлення до організації капеланської служби спробуємо дати, порівнюючи статистичні дані, які маємо у вільному доступі,

стосовно релігійної ситуації в Україні загалом, відомості ДКВС України про кількість віруючих засуджених та результати анкетування персоналу й засуджених, що відбувають покарання у виді позбавлення волі в установах Запорізької області, яке проведено в межах науково-дослідної теми Класичного приватного університету.

Необхідно зауважити: ми чітко розуміємо, що шляхом застосування лише методів опитування, анкетування неможливо отримати стовідсотково об'єктивну інформацію з цього питання, адже ставлення до релігії є для більшості надзвичайно особистим та потаємним, і особливо це стосується осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Водночас анкетування з метою визначення чисельності віруючих засуджених дозволить зробити певні висновки та спрогнозувати можливі наслідки, зокрема введення до штату працівників ДКВС України тюремних капеланів.

Спочатку простежимо динаміку чисельності віруючих засуджених згідно зі статистичними даними ДКВС України.

Починаючи з 2007 р., на сайті ДКВС України регулярно подається інформація про стан роботи зі створення умов для задоволення духовних потреб засуджених. На веб-сайті останньої на сторінці новин приблизно 40% інформації присвячено діяльності церкви в місцях позбавлення волі. Іноді навіть складається враження, що представники релігійних організацій відвідують кримінально-виконавчі установи набагато частіше, ніж громадські та правозахисні організації. Така значна кількість фактичних прикладів про заходи

свідчить, що діяльність релігійних організацій у пенітенціарній сфері є доволі активною.

Звернемося до цифр. За даними ДКВС України станом на 2 квітня 2007 р. в установах виконання покарань налічувалося 75 храмів, церков і каплиць, один молитовний дім (у тому числі 34 – окремими спорудами), велося будівництво ще 16. В установах, де були відсутні культові споруди, функціонувало 144 молитовні кімнати, 9 молитовних куточків, богослужіння постійно відвідували 30 тис. 769 засуджених. Духовно-просвітницьку роботу вели представники майже 40 релігійних конфесій, організацій та церков, зареєстрованих в Україні [5]. Далі ці показники з року в рік збільшувалися. Наприклад, у 2011 р. загальна кількість віруючих засуджених, які постійно відвідували заходи релігійного характеру, становила вже близько 38 тис осіб, духовно-просвітницьку роботу із засудженими проводили 2349 священнослужителів та волонтерів, які представляли 103 релігійні конфесії, громади, організації та церкви, офіційно зареєстровані в Україні. Як бачимо, за чотири роки відбулося збільшення як кількості віруючих засуджених (на 25%), так і чисельності релігійних організацій (257%), що брали участь у діяльності кримінально-виконавчих установ. Останній показник, з одного боку, є відображенням багатоконфесійності українського суспільства загалом, з іншого, ми бачимо непропорційно стрімке збільшення кількості представлених релігійних організацій порівняно зі зростанням кількості віруючих засуджених, що ведуть активну роботу з метою знайти прибічників своїх конфесій, у тому числі в місцях поз-

бавлення волі. Згідно зі статистичними даними, у 2011 р. в Україні функціонували 183 установи виконання покарань, у яких знаходилося 153 430 ув'язнених. Таким чином, кількість віруючих складала 24,7% від загальної кількості засуджених, кожен установу в середньому відвідували 13 представників релігійних організацій, один представник міг задовольнити потреби 65 засуджених, 13 із яких визнавали себе віруючими.

Значне збільшення кількості віруючих, що перебували в установах кримінально-виконавчої системи України, спостерігалось на початку 2013 р. За даними ДКВС України, на березень загальна чисельність віруючих засуджених, які постійно відвідували заходи релігійного характеру, становила 44,2 тис. осіб, а для задоволення релігійних потреб засуджених та персоналу в установах виконання покарань у виді позбавлення волі відбулося суттєве зростання кількості культових релігійних споруд. Зокрема, там функціонувало 138 храмів, церков, молитовних будинок, 188 молитовних кімнат і 9 молитовних куточків [6, с. 16]. Але подана інформація про кількість віруючих засуджених станом на кінець 2013 р. містить дещо відмінні цифри: при збільшенні кількості культових релігійних споруд до 142 загальна чисельність віруючих засуджених, які постійно відвідують заходи релігійного характеру, зменшилася до рівня 2011 р. і становила 38 839 осіб. Духовно-просвітницьку роботу із засудженими проводили 2936 (на 587 більше ніж у 2011 р.) священнослужителів та волонтерів, які були представниками все тих же 103 релігійних конфесій, громад, організацій

та церков, офіційно зареєстрованих в Україні [7]. Звертають на себе увагу такі цифри: при загальному збільшенні кількості релігійних споруд на 4 одиниці та кількості священнослужителів і волонтерів на 587 осіб, за кілька місяців відбулося зменшення чисельності віруючих засуджених на 6 тис. осіб. На нашу думку, це свідчить про елементарне (свідоме чи не свідоме, реальне чи віртуальне) збільшення кількості засуджених віруючих, причиною якого стало святкування влітку 2013 р. 1025-річчя хрещення Київської Русі.

Сучасний стан кримінально-виконавчої системи віддзеркалює процеси трансформації, які проходить українське суспільство. Після вторгнення російських військ на окупованих територіях Української держави в Криму опинилося 4, на Донеччині та Луганщині – 28 кримінально-виконавчих установ. Загальна чисельність в'язнів із грудня 2011 р. до грудня 2014 р. скоротилася зі 154 тисяч до 79 тисяч осіб.

На тлі війни в Україні різко зросла роль душпастирства, особливо воєнного, також активно почали лобюватися інтереси тюремного капеланства. Як результат, стало можливим прийняття раніше відхилених законопроектів депутатів В. Олійника та Ю. Мірошниченка, що пропонувалися Верховній Раді України відповідно ще у 2011 р. та двічі – у 2013 р., стосовно запровадження інституту тюремних капеланів. 11 лютого 2015 р., на засіданні пленарної сесії Верховної Ради України, участь у якому взяв і тодішній Голова ДПтС України В. Палагнюк, 229 народних депутатів прийняли в першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодав-

чих актів України (щодо регулювання діяльності капеланів в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України)», а 14 травня 2015 р. Верховна Рада України ухвалила відповідний закон [8].

На момент прийняття Закону ДКВС України показувала стосовно кількості віруючих засуджених приблизно ті ж цифри, що подавалися у жовтні 2013 р.: в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах налічується 140 храмів, церков і каплиць, відкрито 175 молитовних кімнат. За інформацією, наданою територіальними органами управління, богослужіння постійно відвідують понад 35 тисяч засуджених [9]. І лише після прийняття Закону про тюремне капеланство у середині 2016 р. ДКВС України подала уточнені дані, про те що у зв'язку з військовими діями відбулося зменшення кількості релігійних споруд, що розташовані та функціонують на територіях КВУ, та чисельності віруючих засуджених. На 4 травня 2016 р. діють 105 культових релігійних споруд, із яких – 73 храми (церкви), 8 каплиць, 4 молитовні будинки, 171 молитовна кімната. Отже, на непідконтрольних Україні територіях залишилися 36 релігійних культових споруд, з яких 34 храми [10]. Але кількість віруючих засуджених у цій статистиці, на жаль, не подавалася.

Таким чином, згідно зі статистичними даними, що подаються КВС України та релігійними організаціями, справді постійно відбувається процес збільшення кількості віруючих засуджених. При цьому число представників релігійних організацій, що співпрацюють з кримінально-виконавчими установами, збільшу-

ється також, але значно швидше. Якщо у 2011 р. один представник релігійної організації міг задовольнити потреби 65 засуджених, то відповідно до статистичних даних 2013 р. один представник задовольняв потреби 30 засуджених.

Тепер перейдемо до порівняння загальної чисельності віруючих в державі та віруючих засуджених, які утримуються в установах кримінально-виконавчої системи України, зокрема в установах Запорізької області. Цифри маємо завдяки проведеному 3–9 березня 2017 р. соціологічною службою Центру Разумкова моніторингу стану та тенденцій релігійності українського суспільства. Дослідження здійснювалося в усіх регіонах України, за винятком АР Крим та тимчасово окупованих районів Донецької і Луганської областей [11]. Друга цифра подається на підставі даних, отриманих у результаті анкетування засуджених, які відбувають покарання у виді позбавлення волі в Запорізькій області.

Проведене у 2017 р. анкетування засуджених та персоналу установ виконання покарань у Запорізькій області щодо чисельності віруючих засуджених дало такі показники: 79% опитаних засуджених (178 респондентів) віднесли себе до категорії віруючих. Більшість опитаних (67%) сповідували цю релігію до того, як потрапили у виправний заклад, але також значна частина (33%) стали сповідувати релігію в установі, отже основне завдання релігійної організації, яким є, насамперед, поширення свого віровчення, у Запорізьких КВУ виконується доволі успішно.

На перший погляд, частка віруючих в установах виконання пока-

рань Запорізької області є вищою порівняно із середньостатистичною в Україні, показник якої становить 67%, і значно більшою, якщо говорити про Південь України. Мешканці цього регіону, згідно з даними Центру Разумкова, демонструють найменшу релігійну самоідентифікацію: тут віруючих лише 42,7% – це абсолютний мінімум за всі роки досліджень релігійної ситуації в Україні. На нашу думку, це означає, що територіальне розташування КВУ незначним чином впливає на показники релігійної ситуації в установах виконання покарання. Також вищий рівень релігійності засуджених, порівняно з офіційною статистикою ДКВСУ.

Проте в основі одного з найбільш поширених підходів визначення чисельності віруючих є також формальний критерій виконання ними ритуальних дій (відвідування храмів, частота сповідей тощо). Число громадян України, які відвідують релігійні служби, зібрання, служіння, становить 58 %, а тих, хто не відвідує ці заходи, відповідно 42%. Ці показники є незмінними майже протягом десяти років в українському суспільстві. Практично незмінним залишився показник частоти відвідування релігійних служб. Частіше ніж раз на тиждень їх відвідували за результатами опитувань лише 4% громадян, половина або навіть більше (від 50 до 53%) опитаних відвідують службу лише на релігійні свята, причому на Півдні цей показник зростає до 70%.

Більшість з опитаних засуджених КВУ Запорізької області, хто відніс себе до віруючих, переважно не дотримуються релігійних обрядів (не відвідують храми взагалі – 12%, відвідують, але лише на релігійні

свята та у складних життєвих обставинах – 54%; цей показник повторюється у відповіді на запитання про виконання релігійних обрядів та ритуалів). Таким чином, фактично ми бачимо уточнену цифру віруючих засуджених, яка зменшується до 67%, при цьому більша частина засуджених, що відносять себе до віруючих, є «ситуативною», їх віра залежить від конкретних життєвих обставин, у яких вони опинилися (54%). З метою реалізації ритуальних потреб віруючих у виправних установах створюються недільні школи, Біблійні курси й застосовуються інші форми вивчення засудженими релігійних норм та культурної практики. Проте у більшій частині засуджених відсутні особисті предмети культу (61%). Таким чином, кількість віруючих засуджених, що відбувають покарання у виді позбавлення волі в установах Запорізької області, дорівнює середньостатистичній в Україні, але все-таки перевищує офіційну статистику ДКВС. Імовірно, це пов'язано з тим, що підрахунок чисельності віруючих засуджених здійснювався на основі врахування лише тих, які відвідують храми та релігійні заходи.

Стосовно розподілу конфесійних відмінностей, загалом в Україні він залишається традиційним, адже більшість (68%) громадян відносять себе до православ'я: від 79% жителів Центру до 58% – Заходу, також на Заході майже третина (32 %) визнали себе греко-католиками. На Півдні та Сході привертають увагу значні групи громадян, які не відносять себе до жодного з віросповідань (24%), але вважають себе віруючими. Серед засуджених у Запорізькій області маємо такі цифри: православні

християни – 66,7%; католики – 10,6%; мусульмани – 7,1%; буддисти – 4,3%; 11,3% – інші течії, відповідно 21% визнали себе атеїстами. Отже, більшість засуджених, як і загалом в Україні, відносять себе до православ'я, але відмінним є те, що спостерігається значний відсоток представників інших релігійних течій – католиків, мусульман тощо. Необхідно відзначити, що, незважаючи на домінування православ'я, у кримінально-виконавчих установах ураховуються релігійні права засуджених, які належать до інших конфесійних груп.

Сьогодні за показниками довіри церква перебуває на перших позиціях серед суспільних і політичних інститутів. Більшість громадян України засвідчують ту чи іншу міру довіри до церкви, ця цифра становить 63% опитаних. Не такою однозначною є позиція засуджених. На питання про те, чия точку зору для Вас має більше значення – представника адміністрації установи, священника чи психолога, отримано відповідь, що священники переваги не мають (35%). Проте засуджені визнали значний позитивний вплив священника на людину під час спілкування (68%) й велике значення саме духовної підтримки порадами, спілкуванням (55%), порівняно з матеріальною (17%). Але значними є також цифри, пов'язані з негативним або байдужим ставленням до представників церкви серед засуджених (27%).

Висновки. На підставі викладеного необхідно зробити висновок про те, що справді значна кількість віруючих засуджених позитивно сприймає здійснення служіння в кримінально-виконавчих установах. Низький відсоток відвідування тюремних храмів, відсутність у засуджених Біблії та

інших предметів культу створює для релігійних організацій значний потенціал для розвитку взаємодії з кримінально-виконавчими установами.

Релігійні організації в Україні є одним з різновидів громадських організацій, проте вони мають не лише свою мотиваційну специфіку, а і статус. Їх діяльність орієнтована, насамперед, на поширення своїх віровчень. Отже, з метою задоволення своїх внутрішніх інтересів такі організації працюють за напрямом збільшення чисельності парафіян, зокрема, за рахунок такої категорії громадян, як засуджені. При цьому паралельно вони здійснюють культурно-просвітницьку, благочинну діяльність, виступають свого роду психологами для тих, хто потрапив у складні життєві обставини й опинився за ґратами.

Певна річ, що діяльність релігійної організації оцінюється сьогодні емоційно позитивно, але що насправді відбувається на рівні мікросоціальних показників? На це питання має відповісти ґрунтовне дослід-

ження, яке, сподіваємося, буде неупередженим і позбавленим конфесійної орієнтованості. А держава та представники церкви, підтримуючи та розширюючи правовий статус капелана, повинні чітко розуміти, чого вони очікують від цього інституту. Якщо здійснення неформального (громадського) соціального контролю, то, на наш погляд, сьогодні на рівні законодавства забезпечено максимум свободи для таких організацій, навіть значно більше, ніж для громадських правозахисних організацій. Якщо ж держава прагне перетворити релігійну організацію у складовий елемент апарату управління кримінально-виконавчою системою, увести капелана до штату КВУ, то таким чином відбудеться докорінна трансформація цього інституту – із суб'єкта громадського (недержавного) соціального контролю він перетвориться на суб'єкт державного (формального) соціального контролю, відповідно зі зміною форм та засобів діяльності, значення та ролі в цій системі.

Список використаних джерел

1. Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція : Зб. мат-лів міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 листопада 2015). Київ, Ін-т крим.-викон. служби, 2015. 648 с.; Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті з законом, крізь призму правових реформ : зб. мат-лів V міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2 грудня 2016). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. 402 с.; Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті з законом, крізь призму правових реформ : зб. мат-лів VI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24 листопада 2017). Київ, 2017. 329 с.
2. Олішевський О. В. Православна Церква як суб'єкт протидії злочинності та профілактики злочинів. *Форум права*. 2011. № 3. С. 565–569.
3. Жолтані М. І. Релігійна організація як учасник кримінально-виконавчих правовідносин. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2018. 277 с.
4. Pettersson T. Religion and Criminality: Structural Relationships between Church Involvement and Crime Rates in Contemporary Sweden. *Journal for the Scientific Study of Religion*. 1990. Vol. 30. Num. 3. P. 279–291.

5. Нова угода – крок до відродження в'язничного капеланства. URL: <http://askoldova-mohyla.org/uk/item,1117> (дата звернення 15.11.2017).

6. На шляху до Преображення: літопис взаємодії з українською православною церквою (присвячується 1025-річчю хрещення Київської Русі. Київ : ДПтС України, 2013. 70 с.

7. Інформація про стан задоволення духовних потреб засуджених у 2013 році. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/zp/uk/> (дата звернення 15.11.2017).

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності священнослужителів (капеланів) в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України : Закон України від 14.05.2015 р. № 419-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №28. Ст. 254.

9. Християнська міжконфесійна місія і Пенітенціарна служба України готують спільні заходи. URL: http://www.religion.in.ua/news/ukrainian_news/28064-xhristiyanska-mizhkonfesijna-misiya-i-penitenciarna (дата звернення 05.01.2018).

10. Відбулося чергове засідання Душпастирської ради при Державній пенітенціарній службі України. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/> (дата звернення 15.01.2018).

11. Церква, суспільство, держава у протистоянні викликам і загрозам сьогодення. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/article/2017_Religiya.pdf (дата звернення 15.02.2018).

V. Palchenkova,
*Doctor of Law, Professor,
Head of the Chair of Theory, History of the
State and Law and International Law of the
Institute of Law named after Volodymyr
Stashys of the Classical Private University*

RELIGIOUS ACTIVITY AT INSTITUTIONS OF IMPRISONMENT: CHARITY, SPIRITUAL SUPPORT AND HELPING CONVICTS TO FIND THE WAY TO RESOCIALIZATION

The article analyses the statistical data of the religious level of convicts in establishments of the criminally-executive system of Ukraine and compare it with the level of religiosity of Ukrainian society in general. The perspective and most important directions of reforming changes in order to implement the right of the freedom of worship for convicted prisoners are shown, for example, as the possibility to extend legal status of the prison chaplain.

According to the statistical data which are given by the Criminal-Executive Service of Ukraine and by religious organizations, it has been discovered that there is a continuous process of increasing the number of convicts believers. At the same time, the number of representatives of religious organizations cooperating with the criminal-executive institutions also increases even faster than the number of convicts believers. A significant number of religious convicts perceives the implementation of service in the criminal-executive institutions in a positive

way. The poor attendance of prison churches, the lack of the Bible books and other religious objects in prisons create a significant potential for religious organizations to develop cooperation with the criminal-executive institutions.

The religious organizations are just one type of civic organizations in Ukraine; however, they have their own motivational specifics and status. Their activities are focused primarily on the spread of their missionary work. Therefore, in order to satisfy their domestic interests, such organizations work towards increasing the number of flocks, in particular, at the expense of such a category of citizens as convicted persons. In addition, at the same time, they carry out cultural and educational, charitable activities, and act as a type of psychologists for those, who fell into difficult living conditions and found themselves in safe custody.

Keywords: *institution of prison chaplains, convicted prisoners, criminally-executive system, freedom of the worship.*

Надійшла до редакції 16.11.2018